

Győri Ítéltábla

Mf.V.30.076/2020/10.

A Győri Ítéltábla az NZP NAGY LEGAL Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tallér Péter ügyvéd; cím5.) által képviselt Felperes1 (cím2) felperesnek a Becher és Torma Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Becher Ákos ügyvéd; cím7.) által képviselt Alperes1 (cím1) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei iránt indított perében a Győri Törvényszék 2020. november 9-én kelt 62.M.70.077/2020/17. sz. ítélete ellen a felperes által 19. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 711 euró 20 cent (hétszáztizenegy euro húsz cent) € másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra az Állam javára fizessen meg 191.185 (százkilencvenegyezer-száznyolcvanöt) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] 2018. június 1. napján a megbízó egészségügyi mentőrepülési szolgáltatásokat nyújtó alperes és a megbízott felperes között "freelancer" pilóta szerződés jött létre határozatlan időre, amely alapján a felperes pilótai (ténylegesen: "elsőtiszt", azaz: másodpilótai) szolgáltatások nyújtását vállalta az alperes által üzemeltetett repülőgépeken. Kikötötték, hogy a szerződés nem jelent kizárólagosságot a megbízó alperes számára (2.1.), a felperes a pilóta elérhetőségét legalább havi 18 szolgálati napon volt köteles biztosítani, mely időszak kivételével jogosult volt egyéb repülési tevékenységet végezni. A felperes a szolgáltatásokat az alperes repülőgépeit üzemeltető cégl "üzembentartási engedélyes" szakmai irányítása és utasításai alapján volt köteles végezni, a szerződésben szakmai felügyelőként és "végső jóváhagyó személyként" az üzemeltetési engedélyes főpilótáját jelölték meg (2.4.). A felperes által nyújtott szolgáltatásért az alperes havi 2500 € megbízási díj fizetését vállalta azzal, hogy amennyiben a 18 szolgálati nap alatt a felperes több mint tíz "küldetést" teljesít, minden tíz feletti küldetésért 150 € díjat fizet meg (5.1.). Az alperes a megbízási díjat a teljesítés igazolását követően a felperes által kiállított számlák alapján fizette meg. A megbízási díjon felül az alperes kötelezettséget vállalt a küldetések ideje alatt a felperes étkezési költségének megfizetésére, Magyarország területén a szállás biztosítására, helység1 (Németország) és helység2 között a havi egy utat meghaladó útiköltség

megtérítésére, valamint a felperes éves egészségügyi repülési vizsgálata, engedélye meghosszabbításának költségei megtérítésére. A szerződés rendes felmondással 90 napos felmondási idővel, illetve a szerződésből fakadó kötelezettségek súlyos megsértése esetén a bármely fél által gyakorolható azonnali hatályú ("értesítés nélküli") felmondással volt megszüntethető (3.2., 3.3.).

[2] A felperes a 2018. szeptember 21. napján kelt rendes felmondással a szerződést 2018. december 23. napjára felmondta. Az alperes a felmondási idő alatt 2018. október 18. napjára a felperest szolgálatra osztotta be, azonban a felperes a járatra kijelölt első pilótával nem volt hajlandó repülni, ezért az alperes 2018. október 18. napján a szerződést előzetes értesítés nélkül, azonnali hatállyal felmondta. A felmondást azzal indokolta, hogy a felperes viselkedése súlyosan veszélyezteti a megbízó napi működését, sérti az érdekeit, ezért az lényeges kötelezettségszegésnek tekintendő.

[3] A felperes módosított keresetében a munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítását és annak következményeként az alperes 6000 € távolléti díj, valamint 1500 € elmaradt munkabér megfizetésére kötelezését kérte a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 82. § (2) bekezdése, 42. § (1) bekezdése b) pontja alapján. Kifejtette, a felek között színlelt megbízási szerződés jött létre, az ténylegesen munkaszerződést leplezett. A szerződéseket valódi tartalmuk alapján kell minősíteni, az elnevezés irreleváns. Álláspontja szerint a pilótai szolgáltatások nyújtása munkavégzéssel elérendő eredményre irányulnak, a tevékenységet folyamatosan kell végezni, a felperest személyes munkavégzési kötelezettség terhelte, a báziskapitány széles körű utasítási joggal rendelkezett, a szerződés alapján a felperes rendszeres, havonta azonos összegű díjazásra, továbbá szabadságra volt jogosult. A felperes munkaidejét az alperes osztotta be. A munkavégzéshez szükséges feltételeket (a repülőt) az alperes biztosította. A felek alá-fölérendeltségi viszonyban álltak. Az alperes a szerződéskötést megelőző, előzetes e-mail váltások során is munkavállalónak tekintette a felperest, függetlenül attól, hogy a díjáról számlát bocsátott ki.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint az egymás mellé rendelt felek között polgári jogi jogviszony jött létre, melyben a jogviszony fennállása alatt a felek között nem is volt vita. A felperes németországi egyéni vállalkozóként számlázta díját az alperes felé. A felperes e-mailben közölte előzetesen, hogy mely napokon tud rendelkezésre állni, melynek figyelembevételével alakította ki az alperes a szolgálati beosztást. Az utasítási jog a megbízási jogviszonyokban is érvényesül; ezzel összefüggésben utalt a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6: 273. § rendelkezésére.

[5] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Eljárása során az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a felek között munkaviszony jött-e létre. Egyetértett az alperessel abban, hogy a szerződéseket nem elnevezésük, hanem tartalmuk alapján kell megítélni (EBH2000.331.). Kifejtette, hogy a szerződést kötő felek akarata az irányadó abban, hogy a létrejött jogviszony miként minősül. A szerződés megkötését megelőzően az alperes tájékoztatta a felperest arról, hogy akár munkaviszony, akár megbízási szerződés keretében is elláthatja feladatát; a létrejött szerződés alapján a felperes akarata megbízási jogviszony létesítésére irányult. A szerződés tartalmának áttekintése alapján a bíróság megállapította, hogy a felek alá-, fölérendeltségi viszonyban nem álltak egymással, a felperes maga határozta meg azokat az időtartamokat, amelyekben

beosztható volt. Az alperes a felperes munkaerejével nem rendelkezett kizárólagosan, és nem az alperes, hanem a tőle független üzembentartási engedélyes utasításait kellett ellátnia. Értékelte azt is a bíróság, hogy a létrejött szerződés megfogalmazásából következően a felperes nem volt köteles a munkát személyesen elvégezni és egyéni vállalkozóként állított ki számlát a díjazásról. A munkaviszony létrejötte hiányában a felperes a polgári jogi jogviszonyból eredő igényét az általános hatáskörű bíróság előtt érvényesítheti.

[6] A felperes törvényes határidőben benyújtott fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek való teljes helyt adást, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a munkaviszony létrejöttének közbenső ítélettel való megállapítását, valamint az alperes az első- másodfokú perköltség megtérítésére kötelezését kérte. Az ítélet anyagi jogi felülbírálatát kérte a Pp. 369. § (3) bekezdése a), c), e) pontjai alapján. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást úgy kérte módosítani, hogy a felek közötti jogviszony helyes minősítése: munkaviszony. A felperes perbeli személyes előadása, valamint a felperes elsőfokú eljárás során benyújtott beadványa egybehangzó arra nézve, hogy a munkajogviszony tartalmi elemei tételesen megállapíthatóak. A másodfokú bíróság határozhat a jogviszony munkaszerződésként minősítését követően a felperes teljes perbeli követeléséről, amelyről az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetve nem határozott. Az elsőfokú bíróság anyagi jogi jogszabálysértése abban nyilvánul meg, hogy téves álláspontja szerint nem munkaszerződés jött létre - az Mt. 42. § (1) bekezdése alapján.

[7] A felperes fellebbezését a másodfokú eljárás során kiegészítette. Elemezte az elsőfokú eljárás során már előadottaknak (a 2020. szeptember 4. napján kelt 8. szám alatt érkezett beadvány) megfelelően azokat az elsődleges-, illetve másodlagos minősítő jegyeket, amelyek alapján a felek közötti jogviszony munkaviszonynak minősült. Vítatta, hogy önmagában a felperes számlaadása alapján megítélhető lenne a jogviszony jellege. Hivatkozott a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (KATA/KIVA) 14. § (1) bekezdésére, amely alapján a kisadózó vállalkozással kötött szerződést a valódi tartalma szerint kell minősíteni azzal, hogy – a 14. § (3) bekezdése a)- g) pontjaiban foglalt, egynél több körülmény igazolása hiányában – az adóhatóság a 14. § (2) alapján vélelmezi, hogy a kisadózó és a kisadózó vállalkozással összefüggésben adatszolgáltatásra köteles adózó között munkaviszony jött létre. A 2012. évi CXLVII. törvény 14. § (3) bekezdésében felsorolt körülményeket a felperes jelen ügyre alkalmazva megállapította, hogy a felperes kizárólag személyesen végezte a tevékenységet; éves bevételeinek döntő többségét az alperestől szerezte; a "tevékenység végzésének helye" (a repülőgép) nem állt a felperes birtokában; a tevékenység végzésének rendjét a munkáltatói jogkör gyakorlója, Névl határozta meg; a felperes a munkaideje nagyobb részével nem rendelkezett szabadon. Mindezek alapján úgy ítélte meg, kétséget kizáró a felek között a munkaviszony fennállása.

[8] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Egyetértett a bizonyítékok gondos, körültekintő elsőfokú bíróság általi mérlegelésével, a megállapított tényállással és az abból levont jogkövetkeztetéssel, a jogviszony minősítésével. Részletezte a felek között létrejött jogviszony azon tartalmi elemeit (az alá-fölérendeltség, az utasítási és ellenőrzési jog hiányát, munkaidő egyeztetett beosztását, stb.), amelyek folytán nem munkaszerződés jött létre.

[9] A fellebbezés nem alapos.

[10] A másodfokú bíróság a fellebbezést a 2016. évi CXXX.tv. Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállás alapján helyes jogkövetkeztetéssel minősítette a perbeli jogviszonyt megbízási jogviszonynak.

[11] A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a felperes fellebbezésének kiegészítése a fellebbezés megváltoztatásának (Pp. 375. § (1) bekezdése) nem minősült, abban a felperes a perorvoslati kérelemben megjelölt anyagi jogszabálysértést (Pp. 371. § (1) bekezdése d) pontja) nem érintette, csupán a jogi érvelését hangsúlyozta, illetve részletezte.

[12] Az elsőfokú ítéletben elbírált és a fellebbezés alapján a másodfokú bíróság által is eldöntendő jogkérdés a felek között létrejött jogviszony minősítése volt. Ennek során az ítéltábla megítélése szerint a szerződési privátautonómia, a szerződési szabadság elvéből kellett kiindulni, amely alapján a szerződő felek szabadon köthetnek szerződést, szabadon megválasztva a szerződés típusát és tartalmát is. Amennyiben az adott tevékenység jellege ezt nem zárja ki, a munkavégzés több – különböző szabályok által meghatározott – jogviszony keretei között folytatható, így munkaviszonyban, de a polgári jog által szabályozott megbízási jogviszonyban, vagy vállalkozási szerződés keretei között (BDT2000.185.). Az egyes jogviszonyok egymástól elkülönítő ismérveit kimunkálta a bírói gyakorlat, illetve a munkaügyi ellenőrzés [a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése során figyelembe veendő szempontokról szóló 7001/2005. (MK.170.) FMM-PM együttes irányelv], avagy a fellebbezésben hivatkozott adójog (KATA/KIVA), azonban a munkavégzésre irányuló jogviszonyok minősítésénél mindig elsődleges szempont a felek szerződéskötésre irányuló akaratának vizsgálata. A felperes fellebbezési érvelésével szemben a munkaügyi ellenőrzési, valamint az adójogi szabályok (A 2012. évi CXLVII. törvény 14. §) mechanikus alkalmazásával nem lehet állást foglalni a jogviszony jellegét illetően. Az ágazati szabályrendszereket a munkaügyi-, illetve adóhatósági eljárások során, de nem a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt indított munkaügyi perben kell mellőzést nem tűrően alkalmazni.

[13] Mind a perbeli felek, mind pedig az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a munkaviszony- illetve a megbízási jogviszony jelen esetben is vizsgálendő elkülönítő ismérveit. Így a személyes munkavégzési, rendelkezésre állási kötelezettséget; az alá-fölérendeltségi viszony megjelenését; az irányítási- és ellenőrzési jog gyakorlását; a munkaidő beosztását; a munkavégzés helyét; a munka díjazását; a szabadság igénybevételét, illetve a rendelkezésre bocsátott munkaeszközök használatát. (BH2009.220., Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság M.34/2016/16.)

[14] A felek szerződési akaratának vizsgálatánál kiemelkedő jelentőséggel bír a szerződéskötést megelőző tárgyalások, levélváltások tartalma. A konkrét esetben a felperes által csatolt (M. 11/2019/1.) 2018. május 6. napján kelt felperesi e-mailre adott alperesi válaszból kitűnően az alperes lényegében felajánlotta a felperes számára az abban való döntést, hogy milyen típusú szerződést kíván kötni a másodpilótai tevékenység ellátására ("akkor is, ha alkalmazott leszel, és akkor is, ha számlázol nekünk..."). A felperes ennek ismeretében elnevezésében ("freelancer", azaz: szabadúszó) – a felek megjelölésében – és a jellegadó jogosultságok- és kötelezettségek szabályozását tekintve is megbízási szerződés

kötése mellett döntött. A felek egybehangzó akaratnyilatkozata tehát arra irányult, hogy a pilótai tevékenységet a felperes megbízási jogviszony keretei között lássa el.

[15] Ezt az értékelést megerősítették az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítás során feltárt tények, melyeket az elsőfokú bíróság az ítéletében körültekintően értékelt. A felek között a munkaviszonyra jellemző alá-, fölérendeltségi viszony nem állt fenn, az alperes (a megbízót is megillető - Ptk. 6: 273. § (1) bekezdése) utasítási jogát közreműködőjével, az cég1 üzembentartási engedéllyel megosztva gyakorolta, az engedélyest illetve meg a szakmai irányítási- és utasítási jog. Az alperes a felperes szolgálati idejét (a "bevetések" napját) előzetesen meghatározta a repülési tevékenység tervezhetősége érdekében, de csak a felperes által megjelölt időkereteken belül (M.11/2019/10/1.). A szerződés alapján az alperes nem vette igénybe a felperes teljes munkaerejét, a szerződés hangsúlyozottan nem jelentett kizárólagosságot az alperes számára (2.1.), a felperes így más szolgáltatóval is jogviszonyt létesíthetett pilótai tevékenység végzésére. Helyesen emelte ki a elsőfokú bíróság azt is, hogy a szerződés alapján a felperes nem volt köteles a tevékenységet saját maga ellátni (1.3.). A szerződés felmondásra vonatkozó szabályozása (3.2, 3.3.) ugyancsak a tartós megbízási diszpozitív szabályainak jellegzetességeit [Ptk. 6:278. § (1) és (4) bekezdése] viseli magán, szemben a munkaviszony kötött felmondási szabályaival (Mt. 68-69. §). Lényeges, hogy a felperes a díjazással kapcsolatban Németországban nyilvántartásba vett egyéni vállalkozóként számla kiállítását vállalta, amelynek munkaviszony esetén nem lett volna helye. Kétségtelen, hogy a munkavégzés eszközét, a repülőgépet az alperes bocsátotta rendelkezésre, azonban a vállalt tevékenység jellegéből fakadóan ez volt a természetes; nem a pilóták, hanem a repülési szolgáltató cégek rendelkeznek repülőgépekkel. Kiemeli az ítéltábla, a felperes személyesen adta elő, hogy a szerződés ezen szabályozás mellett elfogadható volt számára mindaddig, amíg azt az alperes azonnali hatállyal fel nem mondta (M.70.077/2020/17. tárgyalási jegyzőkönyv 6. oldal). Ebből következően a jogviszony fennállása alatt azt maga sem kifogásolta a munkaviszonyra jellemző elemek hiánya miatt.

[16] A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg az ítéleti tényállást és helyes volt az abból levont, a jogviszony minősítésére vonatkozó következtetése. A fellebbezésben indítványozott anyagi jogi felülbírálat alapján nem volt helye sem a tényállás módosításának, sem pedig eltérő jogi következtetés levonásának (Pp. 369. § (3) bekezdése a), c) pont).

[17] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésére és a 386. § (4) bekezdésére hivatkozva hagyta helyben.

[18] A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárás során felmerült saját, illetve alperesi perköltséget. A jogi képviselettel felmerült ügyvédi munkadíjat az ítéltábla az alperes által a másodfokú eljárásban felszámított [Pp. 81. § (5) bekezdése, Mf.7. szám] díjazásból és a 32/2003. (VIII. 22) IM. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (1) bekezdése a) pontja szerint csatolt ügyvédi megbízási szerződésből kiindulva határozta meg. A szerződésben az alperes és a megbízott ügyvéd 160 € óradíjat kötött ki, a becsatolt költségfelszámítás szerint a fellebbezési ellenkérelem benyújtásával 7,3 óra merült fel (1168 €). Az ítéltábla megítélése szerint a fellebbezési ellenkérelem elkészítésére, benyújtására elegendő volt 3,5 óra, így az alperes által felszámított másodfokú jogi képviseleti díj eltúlzott [R. 2. § (2) bekezdése]; indokolt a felszámított díj mérséklése a tárgyaláson kívüli elbírálás miatt is. Mindezekre tekintettel az

ítélőtábla az alperest ügyvédi munkadíjként megillető másodfokú perköltséget 560 € + áfa, azaz 711 euró 20 cent € összegben határozta meg.

[19] A felperesi fellebbezéshez kapcsolódóan 2.389.801 forint fellebbezési pertárgyértékre figyelemmel az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 46. § (1) bekezdésében foglaltak szerint 191.185 forint fellebbezési illeték merült fel, amelyet felperes köteles külön felhívásra megfizetni. Felperes csupán utalt arra a fellebbezésében, hogy az illeték összegét teljesíti, de ez nem történt meg, a befizetés tényét nem is igazolta. Felperest jelen peres eljárásban az Itv. 62. § (1) bekezdés a) pontja alapján a per tárgyára figyelemmel illetékfeljegyzési jog illette meg.

A pervesztes felperes a Pp. 101. §-a alapján köteles a felmerült illeték megfizetésére.

[20] A Pp. 365. § (1) bekezdése értelmében az ítélettel szemben nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2021. április 20.

Dr.Mózsa Gábor s.k.
bíró

Dr.Bartus Erika s.k.
a tanács elnöke

Dr.Ferenczy Tamás s.k.
előadó bíró